

Til arbejdsmarkedsudvalget

Den 20. Maj 2008

Vedr. Justitsministeriets ekspropriationsretlige overvejelser i forbindelse med en ændring af ikrafttrædelsesordningen i lovforslaget om arbejdsgivers brug af jobklausuler (L81)

Beskæftigelsesministeren har bedt Justitsministeriet om at udarbejde et notat, hvor der redegøres for de ekspropriationsretlige overvejelser ved at lade L 81 omfatte allerede eksisterende jobklausuler.

PROSA har modtaget og gennemgået notatet og det er vores klare vurdering, at der **ikke** er fremført valide og dokumenterbare argumenter for, at et forbud mod eksisterende jobklausuler skulle være omfattet af Grundlovens bestemmelser om ekspropriation (§ 73) .

Fordi:

- Loven er generel
- Den rammer ikke bestemte personer eller juridiske enheder
- Formålet er at lukke et hul eller en uklarhed i eksisterende love og derigennem sikre borgeres frihedsrettigheder samt mobiliteten på arbejdsmarkedet
- Der har ikke været en eksplicit hjemmel til at lave disse jobklausuler
- Virksomheder har ikke haft en berettiget forventning om at kunne fortsætte deres praksis
- Medarbejdere er ikke arbejdsgiverens ejendom

Det således alene en **politisk vurdering**, om man vil give arbejdsgivere og virksomheder, der hemmeligt og uden om de ansatte har indgået jobklausuler, der begrænser mobiliteten på arbejdsmarkedet (Jf. Regeringsgrundlaget) - en frist, og hvor lang en evt. frist skal være.

Justitsministeriet skriver i notatet, at de vurderer, at det vil rejse alvorlige spørgsmål i forhold til grundlovens §73 om beskyttelse af ejendomsretten, hvis den foreslåede regulering i lovforslaget (L81) fra lovens ikrafttræden skal finde umiddelbart anvendelse på jobklausuler, som er gyldigt indgået inden lovens ikrafttræden. Justitsministeriet vurderer, at en overgangsperiode bør fastsættes til 5 år.

Hvordan når justitsministeriet så frem til dette resultat?

De fremfører ganske rigtigt nogle af de argumenter, som kan taler for, at der **ikke** vil foreligge et ekspropriationsretligt indgreb.

Justitsministeriet fremfører herefter argumenter for, at der **vil** foreligge et ekspropriativt indgreb.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det **IKKE UDELUKKE**, at en regulering, hvor der også blev grebet ind over for bestående jobklausuler, ville medføre, at der **KUNNE VÆRE** virksomheder, som ville blive ramt atypisk hårdt. Justitsministeriet konkluderer, at i mangel af nærmere oplysninger om jobklausulernes udbredelse og virkning i praksis vil det således **IKKE KUNNE AFVISES**, at et lovindgreb over for eksisterende jobklausuler f.eks. ville betyde, at der **KAN VÆRE** virksomheder, som ville **RISIKERE** at miste deres nøglemedarbejder, fordi virksomhederne som følge af et sådant indgreb ikke længere kunne påberåbe sig indgåede jobklausuler. I så fald ville det **KUNNE HAVE** meget betydelige konsekvenser for den pågældende virksomhed.

PROSAs kommentar til denne argumentation

Vi bemærker vedrørende argumentationen for, at der er tale om ekspropriation, at Justitsministeriet anvender en argumentation, hvor der tages ganske betydelige og afgørende forbehold (de med versaler fremhævede punkter). På trods af den meget store og helt hypotetiske usikkerhed, kommer Justitsministeriets statsretskontor frem til, at: "På den anførte baggrund er det Justitsministeriets vurdering, at det vil rejse alvorlige spørgsmål i forhold til grundlovens §73 om beskyttelse af ejendomsretten, hvis den foreslåede regulering i lovforslaget (L81) fra lovens ikrafttræden skal finde umiddelbart anvendelse på jobklausuler, som er gyldigt indgået inden lovens ikrafttræden".

Det er i denne sammenhæng bemærkelsesværdigt, at hele argumentationen er bygget op omkring oplysninger, man ikke har – når man tager i betragtning, at alle arbejdsgiverorganisationer er blevet bedt om at fremkomme med alle relevante oplysninger og at man således ikke burde tage hensyn til argumenter, der ikke er fremført. Det er tværtimod fremført fra arbejdsgiverside, at der ikke er behov for lovgivning, fordi problemet stort set er løst.

Ingen sammenhæng mellem argumentation og konklusion

Det er især bemærkelsesværdigt, at **hvert eneste** argument, der fremføres til fordel for, at der kan være tale om ekspropriation, er betingede (*kan ikke udelukkes, kunne være, kan ikke afvises, kan være, ville risikere*). Der fremføres ikke er et eneste betingelsesløst argument, men alligevel lykkes det at nå frem til en markant og betingelsesløs vurdering helt i strid med den argumentation, man selv har fremført.

Det er i argumentationen overset at lægge vægt på et forhold, som også har betydning, nemlig om der foreligger en eksplicit hjemmel til den pågældende rettighed. Det er som bekendt ikke tilfældet. Faktisk er det PROSA's og mange andres opfattelse, at de hemmelige jobklausuler strider mod såvel Funktionærloven og Ansættelsesbevisloven. Hvis der fandtes en eksplicit hjemmel, ville denne tvivl ikke være til stede.

Virksomheden ejer ikke medarbejderne

Det er helt galt, når Justitsministeriet fremfører, at man risikerer at miste nøglemedarbejdere. Vi vil pointere, at det altså ikke udgør tab af ejendom og end ikke risiko for tab af ejendom – alene fordi medarbejdere ikke er virksomhedernes ejendom. Alle virksomheder risikerer hver eneste måned at miste medarbejdere, herunder nøglemedarbejdere, fordi disse siger op med 1 måneds varsel, hvis de er funktionærer og ellers kortere, sådan som det er ifølge dansk lov og ifølge indgåede aftaler. Det er altså vilkårene på arbejdsmarkedet.

En fjernelse af jobklausuler indeholder i øvrigt ikke en tilskyndelse til medarbejdere til at sige op.

Hvis Justitsministeriet nu lægger op til, at det skulle være en virksomheds ret, at fastholde medarbejdere, som ønsker at søge væk i op til 5 år, og at der ellers er tale om ekspropriation, så må vi sige, at vi ikke er sikre på, at Justitsministeriet har forstået ret meget af Grundlovens øvrige bestemmelser.

Manglende argumenter for at der ikke er tale om ekspropriation

En anden parameter, som indgår ved vurderingen af, om der er tale om ekspropriation, er om virksomhederne kunne forvente at fortsætte deres praksis med hemmelige klausuler som et gratis alternativ til Funktionærlovens regler. Her må det siges, at alene det at man finder det vigtigt at hemmeligholde aftalerne, taler deres tydelige sprog. Adskillige politikere har da også flere gange annonceret, at dette ville blive forbudt, hvis aftalerne ikke ophørte af sig selv.

Endelig skal det fremhæves, at hvis virksomheder ønsker, at forsøge at gøre krav gældende, skal de som et led i at forsøge at dokumentere et tab, fremlægge deres aftaler. Alene af den grund, tror vi ikke, at vi vil få en eneste sag at se. Men det kunne være meget interessant.

Med venlig hilsen

Hanne Lykke Jespersen